

Bogo Pregelj:

Vasko in palčki

7. Kraljična je ugrabljena!

Pojoč se vračajo čete. Vojaški pozdravljajo Vasko, ko jaše mimo njih. Roke dvigajo k njemu, čapke mečejo v vis »Pozdravljen, rešnik!«. Pisane zastave plapolajo. V oknih stoje gospodične. Z belimi robci mahajo. Cvetje se usipa. Do kolen gazijo konji v njem. »Pozdravljen! Pozdravljen!« Vasko je truden. Kakor v dremcu odzdravlja.

ram v Kraljevo mesto. Žalostna vest ...» Vasko je skremžil obraz v gube. Pa mu gre le slabo. Svetlo se smejejo njegove oči. Prožno je skočil s konja. »Umiri se, Dik! Imate dosti bencina? Spotoma mi boste povedali, gospod Dik.«

Enakomerno brni motor. Vasko gleda zamišljeno v okrogli šoferjev hrbet pred seboj. Pazno posluša Dikove be-



Zdi se mu, da jezdi v razbitjeni krušni peči. Nizko nad njegovo glavo leži siv obok. Obrazi pozdravljajočih so skrivljeni. Ali so vsi obnoreli?

Ostro je zatulila avtomobilska sirena. Zavore so suho zaškripale. Iz voza je skočil Dik. Kakor pijan se je opotekel. Zgrabil je Vaskovo streme. Kaj vpije Dik? Njegov obraz je rdeč in zabuhel. Tudi Dik je pijan. Vso dostojno umerjenost je pozabil. Kaj vendar kriči?

»Kraljična! Kraljična je izginila!«

Vasko je vesel. Dvignil se je obok nebesa. Da bi vzletel, se počuti. »Ljubzen je moč. Zvestoba stre smrt!« poje svetlo v njem kakor pomladni dan. Udarec je padel. Kraljične ni več.

Zakaj se joče Dik? Saj jo bo Vasko rešil.

»General, vodite vi čete. Hitro mo-

sede, ki se hlipajoče trgajo v jok: »In smo dolgo trkali na vrata, nihče se ni oglasil. Poklical sem hišno, naj zbudi kraljično: Vesele vesti so dospele z bojišča. Hišna je hotela vstopiti. Vrata so bila zaklenjena. Vsa bleda nas je pogledala: »Bojim se, da se je princezi kaj pripetilo, ker se ne oglasi!« K odprtemu oknu smo postavili dolgo lestvo. Sluga je zlezal po njej. Neskočno dolgo smo čakali potem, ko ga je vsesala črna odprtina. K oknu je planil. Z rokami je mahal in kričal: »Princeze ni! Princeze ni!...«

Dik si je pokrtil obraz z dlanimi. Ramena so se mu krčevito stresla v joku. Vasko mu je položil pomirjajoče roko na laketi:

»Ne razburjajte se tako, gospod Dik. Je zdravju škodljivo, mi pa moramo imeti zdaj jasne glave. Premislimo, kaj nam je storiti. Samo ne izgubiti poguma. Gospod Dik, umirite se vendar!«

Še nekajkrat je zahlipal Dik. Potem je vprašal: »Kaj mislite o dogodku, gospod Vasko?« Njegov glas je bil spet dostojanstven. Skrbljivo si je popravil kravato, ki mu je zlezla prav za uho. V levico je vzel cilindar in začel brisati z rokavom prah z njega. Dik je bil spet dostojen gospod, kakor se spodobi dvornemu maršalu.

»Vse naše upanje leži na tebi, Vasko,« je počel govoriti kralj, njegov glas se je polahko tresel. Njegove oči so bile globoko udrt. Še drobnejši je bil kakor sicer. Vasku se je zdelo, da je osivel čez noč in se postaral v dneh, kar ga je pustil samega, za sto let.

»Nimate nikakršnega sveta, gospodje svetniki?« je vprašal Vasko in ostro pogledal v obraz starcev in prvakov, ki so sedeli vzdolž dolge mize. Molče so strmeli predse. Vasko je izzival:

»Najmlajši sem v tej prečastiti družbi. Pa še tujec sem vrh tega. Kako naj vem sveta, če ste vi brez njega.«

Vstal je najstarejši med njimi. Brljavo je gledal, njegove roke so se tresle, trdo se je zvijal v kožuhastr plašč, čeprav je bilo poleti.

»Mlad si, Vasko, pa si razumnejši in razsodnejši od nas. Človek si. Zato dalje vidiš in bolje umeš. Brez svetnika si vodil vojsko do zmage. V svoje zemlje se je skril Krutoglav. In tudi kraljično Marjetico boš našel. Kakor slepci tipljemo okrog sebe. Ti pa si orel nad nami, daj nam svet. Ne vemo ga.«

Tako je dejal najstarejši kraljevi svetnik in spet zložno sedel. Vsi so mu prikimavali in pritrdjevali: »Tako je! Svetuj nam, Vasko!«

»Naj vam svetujem, hočete. Kaj naj napravimo, naj vam povem. Pa vas prej vprašam, kje je kraljična Marjetica?«

Molče so odkimavali svetniki: »Ne vemo.« Nekdo je zamrmral: »Čari...«

Znova je spregovoril Vasko: »Ne veste? Pa vam rečem. Krutoglav je bil vendar na bojišču, kako je mogel priti sem?«

Tenke se je zasmejal Vasko: »Nekdo je dejal: Čari. Čarovna odeja ga je lahko odnesla v trenutku sem in ga

spet prestavila s princezo v njegove dvore. Pa še tega ni treba. Kako so prišli njegovi poslanci k nam? Drugi pa so prišli po pristranskih potih. Ponoči so se splazili v grajske vrtove, lestvo so pristavili in ukradli kraljično. Zato znova trdim, pri Krutoglavu iščite kraljično.«

Dik je skočil s stola: »V prvo si tolkel Krutoglavove vojske. Pojdi z vojskami v njegove dežele. Ubijaj, žgi, dokler ne bo Krutoglav vrnil princeze!«

Vasko je odkimal: »Slabo računate, gospod Dik! Z vojskami naj grem v Krutoglavove dežele. Morim naj, požigam? Gospod Dik, niste videli zmenčkanega žita in mrtvih obrazov. Pa še na nekaj ste pozabili. Krutoglavov ima kraljično. Kaj, če mi sporoči: Moje zemlje požigaš, moje ljudi moriš. Če se ne boš takoj umaknil, bodo moji rablji do smrti mučili kraljično Marjetico. Na to niste pomislili, gospod Dik!«

Skrusen je sedel Dik in se molče zagledal v mizo pred seboj. Vasko pa je odločno dejal. Njegov glas je bil kakor glas trombe:

»Brez sveta ste. Sam pojdem in bom iskal ujeto kraljično. Tovariša hočem s seboj. Dik, ali greš?«

»Grem!« —

Do vrat je spremlil kralj Vaska in Dika. Vpričo straže, ki je pozdravila z dvignjenimi puškami, ju je objel in poljubil: »Srečno hodita! Pravo pot najdita do moje hčerke...« Potem se je rezko okrenil, da je skril solze, ki so mu zalivale oči.

»Z bogom, pa kmalu nasvidenje,« je zamahnil Vasko v slovo, pokimal vojakom, udaril mimogrede v boben, da je votlo zadonel, in zvižgaje odšel po cesti. Z drobnimi koraki je tekla Dik za njim.

»Kako vam je všeč,« je vprašal Vasko Dika, ko sta šla po cesti in se je vse okrog dišeče razlilo cvetje zorečih travnikov. Nekoliko nejevoljno je mrmral Dik: »Vroče je, vroče, pa še čevelj me hoče žuliti.«

»Lenoba ste, gospod Dik,« se je jezil Vasko, »samo poslušate, kje vas kaj boli. Pa se ne bi javili, če ste za nič. Pavliha bi bil gotovo močno vesel, če bi smel z menoj.«

»Saj nisem nič rekel, samo to sem si mislil, da bi naju vsaj do meje lahko potegnili avtomobil, hitreje bi prišla naprej in tudi udobneje.«

»Seveda, seveda,« se je norčeval Vasko, »hitreje in udobneje, pa nič ne bi zvedela, in še vsi bi videli, kako sta se

prelevila gospod dvorni maršal in vrhovni poveljnik v dva študenta v zelenih srajcah in kratkih hlačah. Hudo pripravno bi bilo to, prav gotovo.

Mimo je privozil kmet z gnojnim košom. Vasko je videl, kako Dik vse bolj in bolj peša. Zato je prosil: »Oče, sme va malo prisesti?« Kmet je prikimal: »Kar dajta, če se le ne bojita, da se bosta preveč pomazala.« Ročno je skočil Vasko v koš in pomagal vanj Diku, ki se je držal za stranice in tekel ob vozu, ker ni znal skočiti. »Lepo si neroden,« se je zasmeljal Vasko, ko se je Dik prekobalil v voz in si pomazal ves obraz. »Zdaj pa kar hitro čevelj z noge, kje te žuli? Nimava časa za obotavljanje. Dolga je še pot. Kraljična Marjetica naju kliče.«

(Dalje prihodnjič)

O kmetu, ki je znal na vso moč lagati

(Ruska narodna pravljica)

Nekoč je živel car, ki je silno rad poslušal, da mu je kdo lagal. Ob taki priliki je postavil na mizo globok krožnik cekinov in poleg njega položil meč. In če je dejal car: »Lažeš, brat!« — je smel lažnjivec vzeti vse cekine; če pa je car mirno poslušal in verjel vse, kar mu je govoril lažnjivec, ne da bi kaj rekel — so lažnjivcu odbili glavo.

Star kmet, ki se je bil dobrodušnik, je sklenil, da pojde k carju, ne da bi lagal, marveč da bi mu pripovedoval resnico ter s tem zaslužil zlato.

Ko je prišel na dvor, je bila pri carju gostija in vsi plemenitaši so bili zbrani na pojedini. Takoj so javili carju, da je prišel kmet, ki se bo lagal med obedom. Car se je silno razveselil. Ukazal je prinesiti posodo s cekini in meč. Potem je sprejel starca, ki naj bi mu pripovedoval svoje laži.

Starec je začel:

»Davi sem šel na polje orat. Moj konj je žal za oranje preslaboten, pa ga je kar na dvoje pretrgalo. Prva polovica konja je odhitela domov, zadnja polovica pa je ostala na polju in hrzala.«

Rekli so tedaj plemenitaši:

»Kmet laže!«

A car jim je ugovarjal: »Kmet je prebrisan, vse to zmore!«

»Priglal sem zadnji del konja do sprednjega, vzel vrbičje ter sešil obe polovici. Potlej sem legel spat. Ko sem se prebudil, je bila zrasla vrba iz mojega konja visoko prav do neba. Pa

sem si mislil: Zdajle lahko splezam v nebo.«

Rekli so tedaj plemenitaši:

»Kmet laže!«

A car jim je ugovarjal.

»Kmet je prebrisan, vse to zmore!«



»In jaz sem splezal v nebo.«

»Si videl kaj svetega Petra?« so vprašali plemenitaši.

»Seveda sem ga videl.«

»No, in kaj počne?«

»Kvartal je z ostalimi apostoli!«

Vsi plemenitaši so trdili, da kmet laže, le car je udaril po mizi:

»Kmet je prebrisan, vse to zmore!«

In zato je kmet nadaljeval:

»Sprehajal sem se po nebu, pa sem se domislil, da moram orat. Hotel sem se spustiti na zemljo, a vrba, ki je bila zrastle iz mojega konja, se je že vsa posušila in sesedla na zemljo. Mojo večerjo, ki sem jo bil pustil na zemlji, je vsekakor že kdo drugi pojedel. Taval sem po nebu ves obupan, kar za gledam, da neki bogat kmet veje ječmen. Ena izmed plev je priletela v nebo. Ujel sem jo ter začel iz nje plesti vrv.«

Spet so rekli plemenitaši:

»Kmet laže; kako je mogoče iz ene pleve izplesti celo vrv?«

A car je ugovarjal:

»Kmet je prebrisan, vse to zmore.«

»Pripel sem vrv na nebo ter se začel spuščati po njej proti zemlji. A prišel sem le do tri tisoč sežnjev visoko nad zemljo, nič dalj, ker je bila vrv prekratka. Odsekal sem jo torej zgoraj ter jo privezal na spodnji konec.«

Tedaj so vsi plemenitaši hkrati vzkliknili:

»Kmet lažel Kako more človek odsekati zgoraj in privezati spodaj?«

A car je ugovarjal:

»Kmet je prebrisan, vse to zmore.«

»Spuščal sem se dalje, a vrv je bila še zmerom prekratka. Misli sem, da tako globoko lahko kar skočim, ker mi je bilo zoprno, da bi spet sekal vrv ter jo vezal. Skočil sem ter padel na sredo izoranega polja. Do vratu sem se pogreznil v zemljo in nikakor se nisem mogel izkopaliti iz nje. Odšel sem domov po lopato ter se izkopal.«

Rekli so spet plemenitaši:

»Kmet lažel Kako bi bil mogel iti dom po lopato, če pa je bil do vratu zakopan. Laže nam, laže.«

A car je ugovarjal:

»Kmet je prebrisan, vse to zmore.«

»Stopil sem do reke ter se okopal. Nato sem potoval in prišel do velike doline, kjer je pasel pastir veliko črede. Pozdravil sem ga: Dober dan, pastir! — a on mi je odgovoril: Nisem pastir, marveč carjev oče.«



Tedaj pa se je car razjezil in zakričal:

»Lažeš, lopov! Moj oče ni pasel ne ovac ne svinj!«

In tako je kmet rešil svojo glavo ter dobil poln krožnik zlatih cekinov.



Vino in žganje

(Srbska narodna pripovedka)

Vino naroči некоč žganju, naj pride k njemu na pogovor. Naj pohiti: — stvar je važna in je ni moči odlašati.

Pa se žganje dvigne in pride k vinu na pogovor. Vino se zresni in začne žganju karaje govoriti:

»Poklicalo sem te, da ti kot starejši svetujem. K meni so prišli možje in žene in se pritoževali nad teboj. Vsi se pritožujejo, da si močno in zahrbtno in nič ne vem, po kom si se vrglo. Jaz sem ti oče — zakaj si ne vzameš



mene za zgled? Mar ne vidiš, kako sem blago in krotko in kako ne storim nikomur nič zalega? A ena tvoja čaša ubije človeka bolj kakor tri moje. Zastrupilo si toliko ljudi. Kaj ti ni žal? Ah se ne bojiš greha? ... Poslušaj me torej in umiri se. Bodi od danes moje pravo dete!»

Komaj je vino končalo svoje očetovske nasvete, že je žganje klepetavo začelo govoriti, kakor da bi besede iztresalo iz rokava:

O, glej ga no... Ali je moja krivda, da sem hudo in zahrbtno! ... Zakaj si me tako rodilo in vzgojilo? ... Zakaj sem jaz tako hudo in zahrbtno? Zakaj nisem tako, dokler se ne sestanem s človekom? Poglej me v kleti poln sod, tam sem mirno in kratko kakor jagnje, a čim pridem v človeško telo, pobesnim in se omamim. Sem mar samo krivo, da so ljudje slabi? Saj jih ne delam jaz, ampak oni mene! Naj me ne pijejo čez mero, pa jim bom samo v dobro...

Vino skomigne z rameni in umolkne, a po žganje pride sluga, da ga kličejo domov in pravi, naj pohiti, ker ga iščejo na vseh straneh.

Glej torej, kdo je kriv, — ponosno reče žganje in odide domov.

Zgodbe o živalih

J medvedu, prašičku, lisici in psu

Nekega večera je prišel medved iz gozda. Strašno si je zaželel medu in letel za svojim nosom kakor hitro je le mogel. Medvedi imajo zelo dober nos; tako je tudi našega medveda nos srečno pripehjal v neko vas, kjer je bilo vse polno panjev.

Lop! je mahnil medved s tacco in prevrnil dva panja. Pokrova sta odskočila in medved se je nalizal sladkega medu. Ljudje so trdno spali in niso slišali, kaj se godi na vrtu. Slišal pa ga je nekdo drugi in to je bil prašiček.

»Vuj, vuj!« je rekel. »Kdo pa je tam zunaj?«

»Jaz sem medved!« je rekel medved »in kdo je tam notri?« »Prašiček« je odgovoril prašiček. »Oh, ljubi medved, odpri mi vrata. Jutri me že hočejo zaklati, toda meni se še ne da umreti!«

»To ti prav rad verjamem,« je zagodrnjal medved in se z vso močjo zagnal v svinjakova vrata. Vrata so se vdala in prašiček je veselo skočil na vrt. Od tega ropota so se ljudje prebudili, toda ko so prišli na vrt, ni bilo medveda in prašička nikjer.

Zbežala sta v gozd, kjer je bilo tiho in vamo.

»Kaj pa zdaj nameravaš?« je vprašal medved prašička.

»Ali smem pri tebi ostati? Mislim, da bi se prav dobro razumela.«

»Pa ostani, je zagodrnjal medved.

Dolgo sta hodila po zaraslem gozdu in naposled sta prišla do medvedjega brloga. Medved je takoj legel; bil je truden in hotel je zaspati. Pokazal je tudi prašičku, kam naj leže.

»Kdaj ti prinesejo krmo?« je vprašal prašiček.

Zdaj se je moral medved smejati. »Nu, seveda, ti prihajaš od ljudi in tam so ti stregli kakor grofu. Jaz si poiščem sam svojo hrano. Zdaj pa leži in zaspi! Jutri si bova že poiskala hrane.«

»Ali zmerom podnevi spiš?« je še vprašal prašiček.

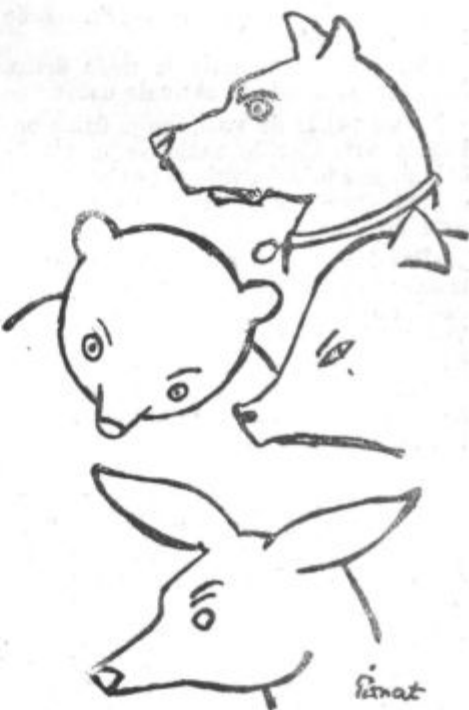
»Da,« je zamrmral medved in zaspal. Prašiček se je še malo razgledal po svoji okolici in naposled tudi zaspal. Zvečer ga je medved zbudil. »Pokonci, prašiček! Zdaj si pojdeva hrane iskat!«

Prašiček je vstal in odkorakal za medvedom v temni gozd. Tam sta našla gomoljev in jagod, sladkih in grenkih korenin, želoda in vse je šlo prašičku zelo v slast. Naposled sta se pri

studencu napila mrzle vode in se vrnila v brlog spat.

Počasi se je prašiček navadil na življenje v prosti naravi in bil srečen in zadovoljen, da je ušel smrti. Toda jesen je kmalu minula in na deželo je začel pritiskati mraz. Lepe noči je začelo snežiti.

»Čas je, da si pripraviva zimsko ležišče!« je menil medved. Drugo jutro se je sneg stalil in medved je začel nositi velike kupe listja v brlog. Prašička je bilo prejšnjo noč hudo zeblo, zato je pridno pomagal medvedu in kmalu je



bil ves brlog poln listja, tako da sta imela konaj dovolj prostora, da sta se zleknila v toplo ležišče.

»Dobro spi, prašiček!« je rekel medved. »Spomladi se spet vidiva!«

Prašiček je skušal storiti isto, pretegnil se je in zaspal. Ko se je spet zbudil, je pomislil: »Morda je že minila zima?!« Toda ko je pogledal iz brloga, je videl zunaj snežen vihar in hitro je spet skril rivček v toplo ležišče.

Poleg njega je smrčal medved. »Leži pri miru!« je zagodrnjal v spanju. In prašiček je naposled vendar spet zaspal. A kmalu se je spet zbudil in bil

je tako lačen, da se je komaj držal na nogah.

»Tega noben prašič ne zdrži!« je zakrličal. »Moram nekaj jesti!« V naslednjem trenutku je skočil iz brloga in začel tjavati po gozdu.

»Kam pa greš, prašiček?« je vprašal nekdo poleg njega.

Prašiček se je obrnil. Za njim je stala žival, ki je bila na las podobna psu. »Nikar se me ne boj, ti nežni, ljubi prašiček moj, jaz sem lisica!«

Prašiček ji je zdaj povedal, kako se mu je zgodilo z medvedom.

Lisica se je počohala za ušesom. »Nu če si lačen, ti hako postrežem z zeljem. Ali imaš zelje rad?«

»Vuj, vuj!« je rekel prašiček, »zelje je zelo dobro!«

»Nu, pojdi z menoj!« je rekla lisica. Med tem si je bila že skovala načrt.

Ko sta prišla do vasi, mu je lisica pokazala vrt, kjer je raslo zelje. Prašiček si tega ni dal dvakrat povedati.

Med tem je letela lisica okoli vrta do vhoda kmetije.

»Pazi! Pazi!« je zaklicala, »nikar ne lajaj, nekaj važnega ti moram povedati! Lahko napraviva dobro kupčijo! Vaš prašiček vam je bil jeseni pobegnil, ali ga hočeš nazaj?«

»Me hočeš spraviti na lim, potepinka!« je zakajal Pazi. »Nu, čakaj, takoj ti pokažem kdo sem!«

»Nikar, nikar, dobri Pazi!« se je skušala prilizovati lisica. »Če mi voljubiš, da mi boš za zimo dovolil, da ti vsak teden pojem eno kokoš, ti povem, da se pase vaš prašiček v zelju na vašem vrtu.«

O, neumna lisica! Zdaj se je bila sama izdala. Pazi se je zakadil proti nji in jo zagrabil za tilnik. Ugriz, krik, stresljaj — in lisica je bila mrtva.

Potem je stekel Pazi k vratom gospodarja in glasno cvilil in lajal in praskal po podu. Gospodar se je kmalu zbudil in prišel pogledat, kaj se je zgodilo. Pazi mu je kazal pot in zdaj je zagledal gospodar prašička, ki se je mirno-pasel v zelju.

»Priden, Pazi, priden!« ga je pohvalil gospodar in spravil prašička v hlev.

»Vuj, vuj,« je rekel prašiček, »zdaj sem spet doma!«

Gospodar je pobožal Pazija po glavi in mu zašepetal: »Nu, Pazi, kmalu bomo imeli kolone in tedaj boš dobil v pohvalo veliko klobaso!«

Pazi je pomahal z repom in hitro prinesel še mrtvo lisico pred gospodarjeve noge.

»Kaj morilko kokoši si tudi dobil?« se je začudil gospodar. »Nocoj si bil pa res priden!«

Potem so vsi legli k počitku in napravili tako kakor medved. Ta pa ni bil niti zapazil, da prašička ni bilo več ob njegovi strani...

Kaj je videl Najcek v tujih deželah

Najcek pripoveduje stricu Maticu:

Ko sem se odpravil z doma, je bila v naših krajih ravno največja vročina. Zaradi tega sem krenil proti severu, iz Ljubljane na Dunaj, z Dunaja v Prago, od tod pa v Hamburg, ki je največja morska luka na Nemškem. Dober gospod me je vzel s seboj na parnik in odpluli smo čez Severno morje na Norveško. Videl sem mestece Bergen, ki je drugo največje mesto na Norveškem, a komaj tako veliko kakor Ljubljana. Norveške vasi so mnogo manjše od naših. Koče so videti siromašne in majhne, a vendar živijo v njih veliki, močni ljudje, ki se radi smejejo in veselijo življenja. Peš sem se odpravil še delj proti severu. Hodil sem ob skalnatih zalivih, ki jih imenujejo fjorde. Nekateri fjordi so obdani z zelenimi griči in bistrimi potoki, po drugih padajo šumeči slapovi. Po dolgem potovanju sem prišel do Severnega rta. Tukaj ni bilo nebo več tako višnjevo,

ampak rumenkasto-rdeče in sonce je sijalo vsak dan le po nekaj ur. Kamorkoli sem pogledal, povsod je bila zemlja pokrita s snegom in ledom. Tisoč in tisoč galebov je letalo nad ledenimi griči. Pa me je srečal star domačin. Bil je zelo ljubezniv mož. Pogostil me je in mi povedal tole: »Čez nekaj tednov sonce tod ne bo več zašlo. Sijalo bo neprestano dva meseca, potem bo pa zašlo in nas dolgo pustilo v temi.' To mi ni posebno ugajalo. Zahvalil sem se prijaznemu starcu za gostoljubnost in se odpravil spet v Jugoslavijo, kjer je sicer poletje hudo vroče, a je vendar čas vsaj razdeljen v dneve in noči.«



Kaj pišejo Lutroučki?

Ljubi stric Matie!

Ko sem davi čital »Mlado Jutro«, sem z veseljem videl, da si objavil tudi moje pesem. Pesem imam zelo veliko. Zdaj jih imam okoli 150. Pa nikar ne misli, da jih ne pišem sam. Kakor hitro sem znal pisati, sem se že vadij v pesnikovanju. Torej jih že pišem od 6. leta dalje. Zdaj mi je 9 let. Kadar sem prost in ne vem kaj početi, napišem eno. Zbiram tudi številke »Mladega Jutra«. Lanjski letnik imam vezan. V šoli smo ga vezali. Vezali bomo tudi letošnjega. Dopršil sem IV. razred ljudske šole in sem šel delat izpit na klasično gimnazijo v Mariboru. Napravil sem ga z odliko. Tukaj ti pošljem pesem, ki sem jo pred nekaj dnevi napravil

Saljivka

Paš meketajo,
nam mleka dajo
in male kozice
peljajo težko.

V gozdu pa drevje
raste navzdol.
Ljudje iz železa
delajo sol.

Hiše pa tudi
narobe stoje,
namestu skoz' vrata
skoz' dimnik se gre.

Kmet pa krompir
tako si sadi,
da sad je na vrhu
listja pa ni.

Milivoj Mohor, uč. IV. razr. v Mariboru.

Zakaj sta Evropa in Amerika ločeni

V davnih časih je živel kralj, ki je bil najmočnejši vladar na zemlji. Takrat nas ljudi še sploh ni bilo in morja tudi ni nihče poznal in videl, zakaj zemlja je bila ena sama celina. Kralj je imel sina edinca, ki mu je bilo Amerika ime. Sin se je že v mladih letih družil s prelepo hčerko nekega kneza — Evrope. Evropa in Amerika sta skupaj doraščala in naposled sta se tudi poročila. Bila sta zelo srečna, samo to je bilo hudo, ker je moral Amerika vedno na raziskovalna potovanja. Lepega dne je moral spet na pot v neznane dežele in s težkim srcem se je poslovil od ljubljene Evrope. Med tem ko je bival Bog si ga vedel kje, je izbruhnila v Evropini deželi huda vročina. Solnce je začelo neusmiljeno pripekati in naposled so se zbrale reke in modrovale, kako bi se rešile hude vročine. Naposled so sklenile, da se združijo in tako se je tudi zgodilo. Od tistih dob imamo morje. Med tem je Amerika opravil svoje posle in se je hotel vrniti domov. Toda morje mu je zapiralo pot in zato ni mogel k svoji ljubljeni Evropi. Evropa je zaman

čakala svojega Ameriko in ko je spoznala, da ga ne bo več nazaj, se je v drugič poročila in imela je mnogo otrok, med njimi Jugoslaviijo, Francijo, Češkoslovaško itd., itd. Amerika pa je bil jezen na Evropo, ker mu ni ostala zvesta in zato se tudi v poznejših časih ni hotel več vrniti k njej.

Neda Brnčičeva, uč. IV. razr. v Ljubljani.

Zgodba o začarani kraljčini

V temnem gozdu je živela hudobna čarovnica. Ob robu gozda pa se je širila solnna dežela prelepe kraljčine. Čarovnica je vedno iskala prilike, da bi začarala prelepo kraljčino in lepega dne se ji je to posrečilo. Začarala je lepo kraljčino v ostudno kačo, ki se je morala plaziti v temnem gozdu. Leto so minula in uboga kraljčina je še vedno živela v podobi kače. Pa pride lepega dne mlad kraljevič v gozd. Ko je zagledal kačo, jo je hotel ubiti. Tedaj pa zavpije kača: »Nikar me ne ubij. Raiši me udari trikrat nalahko s palico po glavi in izpremenila se bom v prelepo kraljčino. Kraljevič je storil, kakor mu je bila velela ni tedaj je stala pred njim prelepa kraljčina iz solnne dežele. Hitro jo je odvedel na njen dom in kmalu nato sta se poročila. Živela sta zelo srečno in staro čarovnico je zadela možganska kap, ko je videla, da je kraljevič rešil kraljčino.

Joško Triplat, uč. V. razr. na Breznici.

Pri Sv. Uršuli. V ponedeljek popoldan smo šli na Urško. Za to pot smo porabili s počitkom vred šest ur. Proti koncu je pot prav strma in vodi skozi gozd grofa Thurna. Vihar ima na vrhu tako moč, da ruje cela drevesa. V gozdu smo videli mnogo velikih mravljišč. V koči smo našli več turistov. Zvečer ob devetih smo šli na najvišji vrh gledat kresove, ki so goreli v proslavo Vidovega dne. Izlet je bil zelo lep. Mira Pernuš, uč. II. razr. v Prevaljah.

Moje počitnice. S hitrimi koraki se je bližalo šolsko leto svojemu koncu. Vse učenke in vsi učenci so se že veselili počitnic. Tudi jaz sem se že zelo veselila. Štela sem dni in tedne in premišljevala, kam grem v prostih dneh. Prvi del počitnic bom preživela doma pri mami. Pomagala ji bom v gospodinjstvu, ostale ure pa bom uporabljala za ročno delo in za branje. Strašno rada berem lepe knjige. Drugi del počitnic bom preživela v Rogatcu, odkoder bom delala izlete v Rogaško Slatino, Hrvaško Zagorje, na Donaško goro, itd. Tudi kopat se bom hodila v Sotlo. Tako mi bo hitro minil čas svobode in brezskrbnega življenja, in ko se spet začne šolsko leto, bom imela najlepše spomine na počitnice. Prosim Te, ljubi stric Matie, ne bodi hudi zaradi moje pisave!

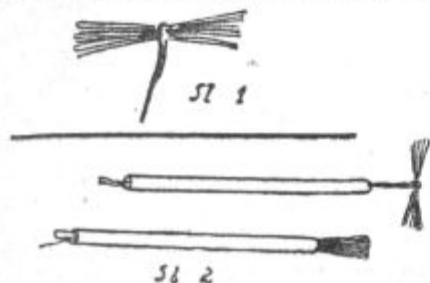
Helena Skrabl, uč. I. razr. mešč. šole v Mariboru.

Za spretnne roke

Preprost čopič

Navaden čopič, kakršnega rabimo za lepljenje z arabsko gumo, si prav lahko sami napravimo iz žime, ščetin ali kake druge dlake.

Primeren šop dlake prevezemo na sredini s precej močnim sukancem. (Sl. 1.) Nato si poiščemo približno 1 centimeter debelo bezgovo paličico ter iz nje iztisnemo stržen. Luknji bezgo-



ve cevi naj bo tako velika, da se bo v njo preganjeni šop ščetin prav na trdo prilegal. Na sliki 2. vidimo vse ostalo delo. Sukanec, ki visi iz cevke, pritrdimo s čepom, ki ga zabijemo v njo, ostanek pa odrežemo. Dlako čopiča obstrižemo s škarzami.

Če se vam bo čopič posrečil, si lahko naredite iz finejše dlake tudi čopiče za barvanje, toda pri tem delu morate paziti kako boste dlako obstrižli. Poglejte si kako so obstriženi čopiči, ki se dobe v trgovinah.

Našim najmlajšim



V gozdu raste jelka,
kamor so dospeli
srnica, Pepelka
in golobi beli.

Križanka »Ključavnica«

Vodoravno: 1. Preizkušnja moči. 6. Delavec. 7. Del telesa.



Navpično: 1. Vzvišeno bitje. 2. Pletilno orodje. 3. Ploskev na katero nas veže težnost. 4. Pijača. 5. Papiga.

Rešitev križanke »Opletanka«

Vodoravno: 2. srp, 4. citre, 5. dno, 6. ris, 7. oko.

Navpično: 1. obrtnik, 2. sidro, 3. proso.

Rešitev kvadratov

s, as, sat, tisa, sitar, satira, starina, stranica, stražnica.

Stile za mame

Tončka je stlačila meden sladkorček v gramofon. Mama je ogorčena.

»Oh, mamica, ko pa je tako hrpav!« se opravičuje Tončka.

★

Matijček vidi prvič v življenju kačo, ki se počasi plazi proti grmovju, in zavpije:

»Glej, mama, tukaj je rep, ki miga brez psal«

★

Mihec, ki leži v postelji, zakliče: »Mama, žejen sem!«

»Tiho bodi in zaspil!«

»Ko sem pa žejen!« razlaga Mihec, »Če ne zaspil hitro, pojdem po paličico!«

»Oh, prosim te, mamica, prinesi obnem še kozarec vode!«

★

»Kaj imaš nad seboj ob jasnem dnevu?«

»Modro nebo in solnce.«

»In kadar dežuje?«

»Dežnik.«